

شرائط اشتراك :
سنہ لکي ۳۵، آلتی آیلنی
۲۵ غروشدر

ممالك امینیہ ایچورہ :
سنہ لکي ۱۰، آلتی آیلنی ۶ فراق. اعلان ایچون
ادارہ مأموری محمد ذہنی بکہ مراجعت ایدیلیر .

جریده نك انفس كا غده با صیلان و مقوہ قوطیلرله
كونده ریلن نسخه لری سنه لك ابونه سی التمش
غروشدر .

۲۱ تموز ۳۲۷



شمديك هر نخبه نشر اولونور

صاحب امتیازی :
شهبندر زاده فلبلی
احمد مہتمی

ادارہ دھیر مجلی :
جفال اوغلی جاده سنده دائرہ مخصوصه در .
مخابرات صاحب امتیاز ایله جریان ایتمه لی در .
نسخه سی هر رده ۳۰ پاره در . لکن اوزه رندن
بر آی کچمش نسخه لرایکی ودها سکیلری اوچ
غروشدر .

۸ شعبان ۳۲۹



الواحیات

« یازده دنیا » در یک ایتمه ؟

انسان هر استعمال ایندیکی الفاظ و کلمات معنایی
بیلورظنیه ایسه ده بهضاً بوظنک نهایت برظن اولدیفته
واقف اولاییور .

همیز ، آرا صیرا ، یالان دنیا ! دیرز . عیجا بو
نهدیمکدر ؟ اگر مقصد دنیانک برکون فنا بولاجنی
ایسه بزم کبی ملارلرجه یالان اسکیدن دنیایه شوطائی
آتمه من برازغریب اولماز می ؟ هر نه ایسه ، بن چوق
وقت بو : یالان دنیا ، نک نهدیمک اولدیفته بیلیمه زک .

هر کس کبی قوللاندیم ، طوردم .

ضرورت واجتیاجله اوزقارداش اولدیفتمز بر دورده
ایدی که برکون دنیانک دنیاده کی احوالک حقیقه قائل
اولق مجبوریتیه دوشمش ومع مافیه یته : یالان دنیا ،
دیوردم .

دیوردم اما ، دنیا ، یالان دکل حقیقت اولدیفته
بکا آجلق شکل حقیقه ندیده اخطار ایدیوردم . خورمانک
آت برنی طومادیفته آجی آجی تجربه ایدیشمده آروجه
بر دلیل حقیقی تشکیل ایدیوردم .

مکمل براشتهایه مالک اولق ، متدایاً بواشتهایه تسکین
ایده جک شیلردن محروم بولومتی کبی حیوانیتک قامچیسی
دیمک اولان بر اضطرارک زبونی قالدیفتم برکون ایدی که
برازأت و بولجه ملک تدارکی چاره لر نی بوشنه بحر یه
قویولشدم .

هیچ بر چاره یوق ایدی . چاره سزلک تحقیق ایتدیکه
المعنا سز بر سوز اولق و کویاتسلی برینه کیمک اوزره :
هی کیدی یالان دنیا ! « دیوردم .

بواننده « واناوین ! » دیه رک بر توارق ایجری
کیردی . عایشه طرفندن اوطور مقده اولدیفتم صفیه
کتیریلدی . توارق عربجه بیلیموردم ، لکن « حقیقه »

بیکی یالکن یاشادی زمانی کوسترمکده در .
حضرتک قبری ایچونده اختلاف وارد . برروایت کوره
اوضروم ولایتده طوخیلر قریه سنده مدفون در . دیگر بر
روایت کورده اناقره ولایتده میخالیجیق قضا سناک استانیونی
اولان ، صاری کورده مدفون در . [نفاک کیدی بویکنی
روایتی تأیید ایتکده] در .

شیخ لری ملا بدق امره حضرتکده یته انقره ولایتده
نعلی خاندۀ مدفون اولدینی سرودی در .

یونس ، اوزون مدت آرقه سله شیخه اودون طاشیر .
اودونلرک تماماً اوزولماسی شیخک نظردقتی جلب ایتدیکندن
آزارلنده شویله بر محاوره جریان ایدر .

— یونس ، بواودونلرک طاشاغده هیچ اکریمی یوقی ؟
— وار ایتدیم . فقط یوقویه اکر کلز .

زهی درویشک ، زهی حال .

دور استبداده سینوبده اوج رفیق فلاکت برکون
قتیر خاندۀ اوطور بیوردی . ایکز درویش ایدک . بریز
دکلدی . صحبت طریقه ، درویشلکه دایر ایدی .
درویش اولمایان رفیقز نوعاً طریقی ، درویشکی متکر
ایدی . یازده بر یونس دیوانی واریدی . کندینه « سزک
ایچون شوندن برتفال ایدم » ، دیدم ، خفیف برخنده ی
متعاقب « یکی ، فقط صولدن صوک بیکی اوقویکنز ، دیدی .
همان آجدم . شویت ظهور ایتدی .

سرمزه کبر خنلر ، آنلر بولداش اولمازلر
دکمه لر بولداش اولماز بوزم حالزه

حضرتک بونظی بزی عنون دلشاد ، اونی ده محزون
وبریاد ایتدی .

یونس ، اونک آثار نی ، احوالی بویله بر قاج مقاله ابله
افهام واعلام ایتک ممکن اولماز . ذاتاً بویازدقلمز بسیط
وسطی در . . ایستدیکن کبی یازامدق . بوکا سبب شو
صرمه « الفایض » اسم جلیلتک بر برنجلی سیدر .

خانۀ دن اول عرض ایدمکده یونس ، نه بایدیه الله ایچون
یاعشدر . اونک آلماسی ورمه سی ؛ کز مه سی ، طورمه سی ؛
یاعاشی ، قالماسی هب الله ایچوندر . سوبلرله اونک دردیله ،
اونک ایچون سوبلر . صومارسه اونک فکریله ، اونک ایچون
صومار . باقدینی ، کوردیکی هب اودر . الیه اونی طونار ،
آغایله اوکا کیدر . اونی سوره ، اونی اوقشار ، اونی قوقلار .
اونک مذهبی ، کیمه سی ، قبله سی ، دینی ، ایمانی هب اودر .
قدس الله سره ورضی الله عنه

شیخ حنی

کله سنی سویله ییشنه وباشنده معلق بر سودی نسخه یی
کوسته ریشنه باقیلیرسه یکی بر نسخه یازدرمق امانده
اولدینی آکلا شیلیوردی . عایشه ، برائی صاغ بو کرینه
دایایه رق ، دیگر نی اشارت لر یاقق اوزره قالدیرارق
برایبریک وضعت خطیانه سنی آلدقندن سوکرا دیدی که :
— سیدی ! ایسته اوج کوندر ، سزک دوشوندرک
بنده استخاره ایدرک ارادیفتمز چاره بولوندی . شو
توارقه ممکن اولدینی قدر اوزون بر نسخه یازیکز ،
یازیلری ایری اولسون ها ! خریف لاقل بش غروش
ویرر . آرتق آقشامه یحیی ، اکک وحی چای !
یاقضارا خریف اون ویررسه ؟ آنلی یحیی ... دنیا بویاه
شاید اون بش ویررسه ، قونوبی قومشونی ده دعوت
ایدرز !

وجدانده بر محادله در ، باشلادی . اوکونه قدر
کیمه یه نسخه یازماش ، یازمقی خاطرمدن کیمه مشدم .
شیمدی شو آدمه نسخه یازمق بر نوع ساخته کارلق
اولاجقدی لکن حیوان ، انسان غلبه ایتدی ، همده
منطقه ! قسم بکادیوردم :

نسخه نک تأثیری یازانده دکل ، قوللاناک
اعتقادده در . آغاکه کان نعمتی ردایته ، حریفه مکمل !!
بر نسخه یاز . همده سن یازما سزک بر دیگر یی یازاجق
ایله یارم طبقه کاغده ، تختدن معمول قلمی آلدیم .
اولا بمجملرک زال اوغلی رستمک الیه طووشدیردقلمی
کرزکی جسم برطوبوز رسم ایتدم . کوزلر نی آجوب
کاغده دیکمش اولان توارق ، بومقدمدن بک خوشلا
ندی . صوکلری هب « ایل » کلک اوزره اون قدر
کله یازدقندن سوکرا ایری بر قلیج رسی یاپدم . آرتق
توارقک یوزی تقدیر وحیرت ایتساملرله طولمشدی .
برسوری « ایل » لی کله وسونکو ، بیجاق ، لو بود
رسملرندن سوکرا بر یکی رسی یاپدیم وقت ، توارق
مسرت آمیز خیریلدیلر جیقاریوردم .

نهایت نسخه یی ، سوستا وضعیتی کوسترن ایکی
دوه ایله وشویت ایله ختامه ایردیردم :

— بن کیدیورم ...

اختیارده کذلک هر وقتکی کبی قورو واستخفاف
آمیز بر سله جواب ویردی . هیچ بر تبدل وقوعه
کله دن آزدن بر قاج کون کیدی . « نهوزی » قادی
اوکیجه کی حالیه بر رویاده کورمش اولقندن شه ابتمک
باشلابور ، اقدیسک رابسا حقه ده کی سوزلرینه بر درلو
ایستاق ایسته میوردی . بر آقشام هیچ بکله نیلیمدی
بر زمانده عموچه پیوتر کلدی .

دیرچینک صاجلری اغیرمش ، یوزی بوروشمش
وجودی سانکه ده کوجولمشدی .

— عموچه پیوتر کوزولتو ایله جانی ایچرکن :
— کوزلرم آرتق کورمه مک باشلابور اوکوزدیور
واصلاق نظرلریله تبسم ایدیوردم . آرتق چالیشم
اولدم .

غالباً آرتق شوراده بوراده دینلکم لازم کله جک .
« زاقوو » هیچ ایشمه یارمانور ، اونک مرای شهره
کله کدر . بو آرزوشه رضا کوسترمه جک اولورسم
مطلقاً قاجار . .

بومشتم وصدفی وجود بر بولوط کبی مهم کورونیوردم .
« نهوزی » قادی نک نه سویله دیکنی آکلا یه میور ،
یالکز موسیقی آمیز ، یورغون ومشتکی بر صدا ایشد
بیوردم . اختیار آرقسندۀ کیجه لک کوملکیله قانابه نک
یاندۀ بر صندالیله اوطورمش اولدینی حالده بر قدحه
شراب قویبیوردم . الی وصقالی خفیه جی تیتربیوردم .
کوزلکینی ده جیقارمشدی . بو حال ایله اقدیسی
« نهوزی » « نه قدر چرکین وکریه کوروندی .
چوجق باتاغته دونه زکن » مطلقاً اونلر بر برلریله
اولغش اولملار « دیبه دوشونیوردم .

کندیستی بوقدر ذم ایدن آدمک زوجیه سی اولدینی ،
بو بویله جی چیریل جیلاق صوغوق بر قانابه نک اوزرنده
یاتمه مجبور بولدینی ایچون رابسا پتروفا یه آجیوردم .
دماغندن فنا بر فکر کیدی ، اختیارک کنج قادی
حقده سوبش اولدینی سوزلری تأیید ایدن بوفکری
چوجق خاخانه بیتندن قوغدی .

ایرتی آقشام رابسا پتروفا بر معتاد ییکی خاضر .
لادقندن سوکرا هر زمانکی کبی صوردم .

خفیه

مترجمی

رشار

مؤلفی :

ماقسیم غورکی



« نهوزی » همنوعندن بریله بویله جی بیوده یه
تأسیس قرابتۀ جالیشدقندن سوکرا بر کیجه اقدیسک
اوطلمسندن کان بر سله اویقودن اویاندی . قولاق
ویردی . ایچریده قونوشان « زابسا پتروفا » ایدی .
« نهوزی » آلدانمادیفته امین اولق ایچون یواشجه
قالقهرق قابالی قانویه یاقلاشدی . وکوزنی آناختار
دم لکنه اویدوردم . ایچریده یانان مومک ضیاسی
هنوز اویقو ایله طولو کوزلر نی قاشدیردی . سوکرا
قانابه اوزرنده بویوک بر قادی و جودی فرق ایتدی .
قادی تمامیه عربان بر حالده آرقه اوزری یاتمش ، بارماق لریله
کوکسک اوزره برنه دوکدیک صاجلر نی اوریبیوردم .
مومک عکس لری بیاض جلدینک اوزرنده تیتربیور ،

آج قافله محكوم ايتي دوعربلر ،
بودنيانك صاحبيش اوغريلر !

ايشه ، نسخه به برقات دها تأثير و يرمك و يا خود
توارقك كوزني برادها بويامق اوزره توتس و و يردى .
توارق ، عمر نده بو قدر اسلحه و خيواناتي جامع ،
بنابرین مهم و مؤثر نسخه كورمه نشدى . اجرت
اولارق ايكي بو طير يني اوتوز غريش و يردى !
آرتق ايشه ، كيفندن داننه اوينا يوردى ، اجرت
هر تخنيك فو قنده ايدى . هنوز نشسته منى هضم
ايدمه مشدك كه برنجي توارقك دلالتيله بر قاج دانه دها
كلى ، طوبوزلى ، قليجلى ، كچيلى و دودولى نسخه لر
يا زيلدى قافله ده قاج توارق وارسه هان هيسي
مراجعت ايدى ، بر حالده كه بر قاج كون طرفنده قرق قدر
بو طيره طوبولادق . آرتق اغياي شاكرين زمزمه سه
قارشمش ، اتلى ينجي اكته رواج و يرمشك . بر كون
حصير مده آرقه اوستى ياتمش دوده آتندن يابديرديم
لايحصي كوفته لك ذوق هضميله اويوشمش ، قالمشدم .
آز قدانلر مدن ** نك سياهيسى بر تذكروا و اوج بو طيره
كتيردى . تذكره ده يازلمشدى :

سوكلى !

تزدوده كي جريده لك باشلرني ، نسخه ديه بر
بو طيره يه تيولره صادم . ايشته سكا ده اوج بو طيره
احسان ايدى يورم . يالان دنيا ! ايكي كره حقيقت صامتغه
قالقيشديغ ايجون ايكي اعدامه محكوم اولمشدم . يالان
ايسه بو ضرورت منبغه بيله مشرتى بوليور . يالان
دنيا .

انتقادات

اسلاميت

خريستانلغك كچيرديكي اوراري كچيرملي مي در ؟

[حكمتك آجديني مسافعه ده برنجيلى قازان
ايردر كه موخر آرساله شكنده دنجي نشر اولونه جقدر .]

مقدمه

ايتشدى . بو صورته تشكله باشلايان و بوتون بشرى
حوزه اشكاليه صقيشديران بو دين عمومى برده اخلاق
عمومى وجوده كتير يوردى . بو دن ماعدا خريستانلق
بر خاصه نمازه دها كوسترمش اوده كليسا ايله حكومتى
يكديكرندن آيريق اولمشدر . كورولو يور كه افكار
بشرى ترقى ايتديكه اديان دنجي ترقى ايله مشدر .
پروستانلغك ظهورى افكارك ترقينه بر دليل
تشكيل ايتكده در . كوستاو لويون :

« Le protestanisme apprit à l'homme à
discuter ses croyances et à régler lui-même
sa vie » .

پروستانلغك ظهورى سريستى فكرك ، حرى
وجدانيه نك بر مقدمه سى ديمكى . فقط بو تحول
يالكنز ژان هوس ، مارتن لوتر كي بعضي كيمسه لك
افكار خصوصيه سى نتيجه سى ايدى ! عجبا محيطك ،
افكار عامه نك بونده هيچ بر تأثيرى موجود دكلى
ايدى ؟ بورالري نتيجه تدقيقاً نمزده تعين ايدمه جقدر .
دينك محركات اجتماعيه دن بولونديغى و مدنيت
حقيقى بر تأثير اجرا ايتديكى كالادق او حالده
خريستانلغك ادوار مختلفه تكاملنى حاده تدقيقدن
امرار ايتديكيز مدتيجه بشرى اولان خدمتده
فراموش ايتمه كم اقتضا ايلر . كچه خريستانلق
حين ظهورنده كي صفوتى محافظه ايدمه مش ، انسانيت
بك جوق خون مظلوميت دوكدورمش ، علوم و معارفك
عد و خيالى كسيلمش ، افكار بشرى يه ربه اسارت
آلنده ازمش ايسه مدنيه ده هيچ تأثير ايتمه مشدر .
ديه ميز . معلومدر كه هر استبداد بر اختلالى انتاج
ايدر ايشته دينك بو استبداد قهارانه سى ده بالتبعه
بر اختلال دنجي دعوت ايتشدر كه اوسايله افكار

بشرى بوين بر تحوله اوغرامش ، هيات اجتماعيه لر
مدنيت دوعرو سربع خطوله لرله ايلروله مكه باشلامشدر .
اسلاميت حقدنه بوراده هيچ بر شى سويله ميه جكنز
مبحث مخصوصنده لزومى وجهله البصاحات كافيه
و يرمك چاليشه جمنز .

بوكون ، افكار بشرى ترقى ايتديكه اديانك
تماماً زائل اوله جنى فكرى تعيم ايتكده ايسه ده
بوكا احتمال و يرمك ندرجه قهر و مظلوم ايتكده بوغولوب
قالدق لردن بوكاده كليسا سييت و يريكندن دينه
قارشى بر نفرت عموميه پيدا ايتشدر ، بر حس انتقام
ايله متحسس اولمشدر . لكن بعض مدققين
حقيقت يين ، مركز مدنيت تلقينه سزاوار اولان ،
بعض بويوك شهرلر اهاليه نك ، محضا دينسزلك
يوزندن ، اوغرادقلى فلاكتله قرون وسطايى
مقايسه لرنده ، ظلم و وحشتك صوك درجه يي بولديغى
او دوره ديندارانه يي ترجيه بر مجبوريت وجدانيه
حسن ايدى يورلر . دوكتور عبده جودت بك
Guttone le Bon دن ترجه ايتش اولدقلى « روح
الاقوام » ده منظور من اولان شو سوزلر بوراده ده
تكرار يي بالمناصبه آرزو ايتك : قرون حاضر لك بويوك
خطالردن برى ده روح بشرى ، سعادتي يالكنز اشياى
خارجيه ده بولونه بيله جكنه ذاهب اولمقدور . سعادت
بالذات كنديغ طرفندن خلق اولتور و ذاتاً تقسمزده
بولتور و هان هيچ بر زمان تقسمزك خارجنده بولوماز .
قرون قديمه نك (شيه آل) لرنى قيردقن صوكرا
اكلابورزكه اولرسز ياشامق ممكن دكلدر و بو حالده
مخو و نابود اولمق مقرر و تهديدى آلنده بولونديغمنز .
دن يقديغمنز (شيه آل) لك يرينه باشقار يني اقامه
ايتك سري بولمق لازمدر .

بشرى ، بوكونكي ذكاسنك ، بوكونكي عقلنك
ترقيسه ، تكملانه رغماً ، وصايت محتاج بر جوجقدر .
[مابعدى وار]

بركون اوسته سى صوردي — سن كتاب او قومبور
ميسك .

حقك وار . چونكه كتاب هان دائماً برونيقه
خيانت ، فنا بر فكرك محمول مضريدر . كتاب هر شيه
تماس ايدز ، خيلى تهسيچ ايدر ، يهوده يره اور كودير .
اولجه ساكن لسان ايله ماضى به عايد مناقبي نقل ايدن تاريخي
واي كتابلره تصادف ايديلردى . . . شيمدى بوتون
كتابلر حياتدن تغير ايجون يازيلش كيدر . كتابلر كن
شيخوخته واصل اولش كيمسه لره ضررى اولماز ،
اوزون حياتلرينه عائد تجربه لرى اولنلره بوجوملره
قارشى مداقه نفس اسبابى احضار ايتشدر . . .



بارماقلىله قاني او قشار ، حيف بر تبسمه باشنى
صاللاردى . بر كتاب اونك ايجون كدى ،
كويك ياوروسى كي اوينا نان جانلى برشى كييدى .
اولجه عموميه نصل اوجانغك علوليله
تونوشو يورسه شيمدى ده اوسته سى اوبله جه كتابلر
ايله قونوشو يوردى . آغير مكدر برسله ميرلدا نير ،
تبسم ايدر ، باشنى صالار ، دوداقلرى مسته زانه
برخير خواهلقي ايله ترمدر .

— اوت . . . اوت . . . كورويور ميسكنز . . . يا
بويله اولدى ديمك ؟ .. نه جرات . . . آكلابورم . . .
آكلابورم . . . خير بونك دها وقتى كلى ، اولاماز . . .
خير . . .

بوغريب ، كيزلى معنارله طولو حسب حاللر
« نهوزه » ي متحير و تدريس ايدردى زيرا بوسوزلر
اختيارك بوجايدن باشقه انرار الود برديكر حياتى
اولديغى واضحا كوستريردى .

دميرچينك بتون سوزلرى « نهوزه » ده درين
بر حزن و ملال اويانديريوردى . عموجه آيقلاشمش
كييدى ، « نهوزه » اوسته نك اوكنده اونك حالبدن
اوطانيوردى . دميرچي كتمك ايجون آياغه قالقديغى
زمان جوجق يواشجه اته اوج روبله صقيشديردى
و عموجه بيوتر نمونانه بر طور ايله دكاندن چيقدى .
« نهوزه » ايلك زمانلرده كي كې اوسته سى
نمون ايتك ايجون الندن كلنى يايوردى . دكان يواش
يواش اونده مهم بر امنيتسزلك حسى اويانديرمغه
باشلا يور ، چورويورك توز اولش شيلره مخصوص
برقوقو نشر ايدن كتابلره طولو بر مزانه بكزمه يه
بور وجودندن زمان زمان صفوق برعشه كچيريودى .
دكانه بك آزمشتري كلير ، « نهوزه » بوكا متحير
اوليور ، اونك اصل دقت و مراقبي اوسته نك
مشتريله طرز معامله سى جلب ايدى يوردى .

اختيار اته اسكى بر كتاب آلديغى زمان احتياط ايله
اونك فرسوده صيفه لرنى برر برر آچار ، كچوك